

**LECTIO XLVII - Ο ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΚΑΙ Η ΦΙΛΑΡΕΣΚΕΙΑ ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ ΤΟΥ
ΙΟΥΛΙΑΣ**

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Iulia, Augusti filia, mature habere coeperat canos, quos legere secreta solebat. Hac re audita Augustus voluit filiam deterrere quominus id faceret. Eo consilio aliquando repente intervenit oppressitque ornatrices. Etsi super vestem earum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulavit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit, donec induxit mentionem aetatis. Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva. Cum illa respondisset «ego, pater, cana esse malo», mendacium illi pater obiecit: «Non dubito quin calva esse nolis. Quid ergo non times ne istae te calvam faciant?»

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ XLVII

Η Ιουλία, η κόρη του Αυγούστου, είχε αρχίσει να εμφανίζει πρόωρα άσπρες τρίχες, τις οποίες συνήθιζε να αφαιρεί κρυφά. Όταν άκουσε ο Αύγουστος αυτό το πράγμα, θέλησε να αποτρέψει την κόρη του από το να κάνει αυτό. Με αυτό το σχέδιο κάποτε εμφανίστηκε ξαφνικά και έπιασε επ' αυτοφώρω τις κομμώτριες. Αν και ανακάλυψε άσπρες τρίχες πάνω στο φόρεμά τους, όμως ο Αύγουστος προσποιήθηκε πως δεν τις είδε και με άλλες κουβέντες παρέτεινε τον χρόνο, μέχρι που έφερε τη συζήτηση στην ηλικία. Τότε ρώτησε την κόρη του, αν μετά από κάποια χρόνια θα προτιμούσε να είναι ασπρομάλλα ή φαλακρή. Όταν εκείνη απάντησε «εγώ, πατέρα, προτιμώ να είμαι ασπρομάλλα», ο πατέρας προέβαλε σ' αυτήν το εξής ψεύτικο επιχείρημα: «Δεν αμφιβάλω ότι δεν θέλεις να είσαι φαλακρή. Γιατί, λοιπόν, δεν φοβάσαι μήπως αυτές εδώ σε κάνουν φαλακρή;»

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ XLVII

1. **deprehendit**: (παράλληλος τύπος με την αποβολή του h και συναίρεση των δύο e deprendit)
παρακείμενος οριστικής (ο ίδιος τύπος θα μπορούσε να είναι ενεστώτας οριστικής)
2. **eo consilio**: αφαιρετική του τρόπου
3. **aetas -atis**: γενική πληθυντικού aetatum και aetatium
aetatis γενική αντικειμενική στο mentionem
4. **illi**: (δοτ. ενικού θηλ. γένους) είναι έμμεσο αντικείμενο στο obiecit
5. **quin (qui + -ne)**
quominus (quo + minus)
οι ενδοιαστικές και οι προτάσεις του quominus και του quin είναι
α) ουσιαστικές/ονοματικές και

β) εκφέρονται πάντοτε με υποτακτική

6. *donec induxit*: εκφέρεται με οριστική και η πράξη ενδιαφέρει μόνον από χρονική άποψη

7. *hac re audita*: αφαιρετική απόλυτη χρονική μετοχή

cum Augustus audivisset hanc rem

postquam Augustus audivit hanc rem

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

Iulia: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού *Iulia* -ae, θηλυκό, α΄ κλίση = η Ιουλία (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει, κατά κανόνα, πληθυντικό).

Augusti: γενική ενικού του ουσιαστικού *Augustus* -i, αρσενικό, β΄ κλίση = ο Αύγουστος (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει, κατά κανόνα, πληθυντικό).

filia: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού *filia* -ae, θηλυκό, α΄ κλίση = η κόρη.

mature: χρονικό ή τροπικό επίρρημα = πρόωρα. **Σ. Β.:** *maturius* **Υ. Β.:** *maturissime/maturrime*

habēre: απαρέμφατο ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος *habeo*, *habui*, *habitu*, **habēre 2** = έχω.

cooperat: γ΄ ενικό οριστικής υπερσυντελικού του ελλειπτικού ρήματος *coepi*, *coepisse* = άρχισα.

canos: αιτιατική πληθυντικού του ουσιαστικού *cani* -orum αρσενικό, β΄ κλίση = οι άσπρες τρίχες (ο τύπος προέρχεται από το επίθετο *canus*, -a, -um = άσπρος, -η, -ο). Το ουσιαστικό δεν σχηματίζει ενικό αριθμό.

quos: αιτιατική πληθυντικού αρσενικού γένους της αναφορικής αντωνυμίας *qui*, *quae*, *quod* = ο οποίος, -α, -ο.

legēre: απαρέμφατο ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος *lego*, *legi*, *lectum*, **legēre 3** = κόβω, βγάζω, αφαιρώ.

secrete: τροπικό επίρρημα = κρυφά. **Σ. Β.:** *secretius*

solebat: γ΄ ενικό οριστικής παρατατικού του ρήματος *soleo*, *solitus sum*, **solēre 2**, **ημιαποθετικό** = συνηθίζω.

hac: αφαιρετική ενικού θηλυκού γένους της δεικτικής αντωνυμίας *hic*, *haec*, *hoc* = αυτός, -ή, -ό.

re: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού *res*, *rei*, θηλυκό ε΄ κλίση = το πράγμα.

audita: αφαιρετική ενικού θηλυκού γένους της μετοχής παθητικού παρακειμένου του ρήματος *audio*, *audivi*, *auditum*, **audīre 4** = ακούω.

Augustus: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού *Augustus* -i, αρσενικό, β΄ κλίση = ο Αύγουστος (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει, κατά κανόνα, πληθυντικό).

voluit: γ΄ ενικό οριστικής παρακειμένου του ανωμάλου ρήματος *volo*, *volui*, -, *velle* = θέλω.

filiam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού *filia* -ae, θηλυκό, α΄ κλίση = η κόρη.

deterreere: απαρέμφατο ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος *deterreo*, *deterui*, *deteritum*, **deterreere 2** = αποθαρρύνω.

quominus: σύνδεσμος = να, (από το) να, (για) να μη.

id: αιτιατική ενικού ουδέτερου γένους της οριστικής - επαναληπτικής αντωνυμίας *is*, *ea*, *id* = αυτός, -ή, -ό.

faceret: γ' ενικό υποτακτικής παρατατικού ενεργητικής φωνής του ρήματος **facio, feci, factum, facēre* 3** = κάνω.

eo: αφαιρετική ενικού ουδετέρου γένους της οριστικής - επαναληπτικής αντωνυμίας **is, ea, id** = αυτός, -ή, -ό.

consilio: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού **consilium -ii (i)**, ουδέτερο, β' κλίση = το σχέδιο.

aliquando: χρονικό επίρρημα = κάποτε.

repente: τροπικό επίρρημα = ξαφνικά.

intervenit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος **intervenio, interveni, interventum, intervenīre 4** = εμφανίζομαι απρόοπτα.

oppressit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος **opprimo, oppressi, oppressum, opprimēre 3** = πιάνω επ' αυτοφώρω.

-que: συμπλεκτικός σύνδεσμος = και.

ornatrices: αιτιατική πληθυντικού του ουσιαστικού **ornatrix, ornatricis**, θηλυκό, γ' κλίση = η κομώτρια.

etsi: εναντιωματικός σύνδεσμος = αν και.

super: πρόθεση + αιτιατική = πάνω σε.

vestem: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού **vestis, vestis**, θηλυκό, γ' κλίση = το φόρεμα.

earum: γενική πληθυντικού θηλυκού γένους της οριστικής - επαναληπτικής αντωνυμίας **is, ea, id** = αυτός, -ή, -ό.

deprehendit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος **deprehendo,prehendi,prehensum,prehendēre 3** = ανακαλύπτω.

canos: αιτιατική πληθυντικού του ουσιαστικού **cani -orum** αρσενικό, β' κλίση = οι άσπρες τρίχες (ο τύπος προέρχεται από το επίθετο **canus, -a, -um** = άσπρος, -η, -ο). Το ουσιαστικό δεν σχηματίζει ενικό αριθμό.

tamen: αντιθετικός σύνδεσμος = όμως.

Augustus: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού **Augustus -i**, αρσενικό, β' κλίση = ο Αύγουστος (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει, κατά κανόνα, πληθυντικό).

dissimulavit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος **dissimulo, dissimulavi, dissimulatum, dissimulāre 1** = προσποιούμαι ότι δεν...

eos: αιτιατική πληθυντικού αρσενικού γένους της οριστικής - επαναληπτικής αντωνυμίας **is, ea, id** = αυτός, -ή, -ό.

vidisse: απαρέμφατο παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος **video, vidi, visum, vidēre 2** = βλέπω.

et: συμπλεκτικός σύνδεσμος = και.

aliis: αφαιρετική πληθυντικού αρσενικού γένους του αντωνυμικού επιθέτου (αόριστης αντωνυμίας) *alius, alia, aliud* = άλλος, -η, -ο.

sermonibus: αφαιρετική πληθυντικού του ουσιαστικού *sermo* -onis, αρσενικό, γ' κλίση = ο λόγος.

tempus: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού *tempus, temporis*, ουδέτερο, γ' κλίση = ο χρόνος.

extrahit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος *extrahere*, *extraxi, extractum, extrahere* 3 = παρατείνω.

donec: χρονικός σύνδεσμος = ώσπου.

inducit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος *induco, induxi, inductum, inducere* 3 = εισάγω, φέρνω για συζήτηση.

mentionem: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού *mentio* -onis, θηλυκό, γ' κλίση = η μνεία.

aetatis: γενική ενικού του ουσιαστικού *aetas* -atis θηλυκό, γ' κλίση = η ηλικία. (γεν. πληθ.: *aetatum* και *aetatium*).

tum: χρονικό επίρρημα = τότε.

interrogavit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος *interrogo, interrogavi, interrogatum, interrogare* 1 = ρωτώ.

filiam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού *filia* -ae, θηλυκό, α' κλίση = η κόρη.

utrum...an: ερωτηματικό μόριο = αν...ή

post: πρόθεση + αιτιατική = μετά.

aliquot: άκλιτη αόριστη αντωνυμία = μερικοί, -ές, -ά.

annos: αιτιατική πληθυντικού του ουσιαστικού *annus* -i, αρσενικό, β' κλίση = ο χρόνος.

canis: ονομαστική ενικού θηλυκού γένους του δευτεροκλίτου επιθέτου *canis*, -a, -um = ο ασπρομάλλης, -α, -ικο.

esse: απαρέμφατο ενεστώτα του ανωμάλου ρήματος *sum, fui, -, esse* = είμαι.

mallet: γ' ενικό υποτακτικής παρατατικού του ανωμάλου ρήματος *malo, malui, -, malle* = προτιμώ.

calva: ονομαστική ενικού θηλυκού γένους του δευτεροκλίτου επιθέτου *calvus*, -a, -um = φαλακρός, -ή, -ό.

cum: χρονικός σύνδεσμος (εδώ: ιστορικός - διηγηματικός) = όταν.

illa: ονομαστική ενικού θηλυκού γένους της δεικτικής αντωνυμίας *ille, illa, illud* = εκείνος, -η, -ο.

respondisset: γ' ενικό υποτακτικής υπερσυντελικού ενεργητικής φωνής του ρήματος *respondeo, respondi, responsum, respondere* 2 = απαντώ.

ego: ονομαστική ενικού της προσωπικής αντωνυμίας α΄ προσώπου ego = εγώ.

pater: κλητική ενικού του ουσιαστικού pater, patris, αρσενικό, γ΄ κλίση = ο πατέρας.
(γεν. πληθ.: patrum)

canus: ονομαστική ενικού θηλυκού γένους του δευτεροκλίτου επιθέτου canus, -a, -um = ο ασπρομάλλης, -α, -ικο.

esse: απαρέμφατο ενεστώτα του ανωμάλου ρήματος sum, fui, -, esse = είμαι.

malo: α΄ ενικό οριστικής ενεστώτα του ανωμάλου ρήματος malo, malui, -, malle = προτιμώ.

mendacium: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού mendacium -ii (i), ουδέτερο, β΄ κλίση = ψέμα.

illi: δοτική ενικού θηλυκού γένους της δεικτικής αντωνυμίας ille, illa, illud = εκείνος, -η, -ο.

pater: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού pater, patris, αρσενικό, γ΄ κλίση = ο πατέρας.

obiecit: γ΄ ενικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος obicio, obieci, obiectum, obicēre* 3 = προβάλλω αντίρρηση (αντίθετο επιχείρημα).

mendacium obiecit: προέβαλε ψεύτικο επιχείρημα.

non: αρνητικό μόριο = δεν, όχι.

dubito: α΄ ενικό οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος dubito, dubitavi, dubitatum, dubitāre 1 = αμφιβάλλω.

quoniam: σύνδεσμος = ότι, πως δεν.

calvus: ονομαστική ενικού θηλυκού γένους του δευτεροκλίτου επιθέτου calvus, -a, -um = φαλακρός, -ή, -ό.

esse: απαρέμφατο ενεστώτα του ανωμάλου ρήματος sum, fui, -, esse = είμαι.

nolui: β΄ ενικό υποτακτικής ενεστώτα του ανωμάλου ρήματος nolo, nolui, -, nolle = δεν θέλω.

quid: αιτιατική ενικού ουδέτερου γένους της ερωτηματικής ουσιαστικής αντωνυμίας quis, quis, quid = ποιος, -α, -ο.

ergo: συμπερασματικός σύνδεσμος = λοιπόν.

quid ergo...? = γιατί λοιπόν;

non: αρνητικό μόριο = δεν, όχι.

timeo: β΄ ενικό οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος timeo, timui, -, timēre 2 = φοβάμαι.

ne: ενδοιαστικός σύνδεσμος = μήπως.

istae: ονομαστική πληθυντικού θηλυκού γένους της δεικτικής αντωνυμίας iste, ista, istud = αυτός, -ή, -ό. (Εδώ η αντωνυμία χρησιμοποιείται με υποτιμητική-περιφρονητική σημασία: αυτές εδώ)

te: αιτιατική ενικού της προσωπικής αντωνυμίας β' προσώπου tu = εσύ.

calvam: αιτιατική ενικού θηλυκού γένους του δευτεροκλίτου επιθέτου calvus, -a, -um = φαλακρός, -ή, -ό.

faciant: γ' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος facio, feci, factum, facere* 3 = κάνω.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΤΑΞΙΝΟΜΗΜΕΝΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Α΄ κλίση

lulia -ae: θηλυκό

filia -ae: θηλυκό

Β΄ κλίση

Augustus -i: αρσενικό

cani -orum: αρσενικό (δεν έχει ενικό)

consilium -ii (i): ουδέτερο

annus -i: αρσενικό

mendacium -ii (i): ουδέτερο

Γ΄ κλίση

ornatrix -trix: θηλυκό

vestis -is: θηλυκό

sermo -onis: αρσενικό

mentio -onis: θηλυκό

aetas -atis: θηλυκό

pater -tris: αρσενικό

tempus -oris: ουδέτερο

Ε΄ κλίση

res, rei: θηλυκό

ΕΠΙΘΕΤΑ

Β΄ κλίση

canus, -a, -um (δεν σχηματίζει παραθετικά)

calvus, -a, -um (δεν σχηματίζει παραθετικά)

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

quī, quae, quod (αναφορική)

hic, haec, hoc (δεικτική)

is, ea, id (οριστική - επαναληπτική)

alius, -a, -ud (αόριστη αντωνυμία ή αντωνυμικό επίθετο)

uter, utra, utrum (ερωτηματική αντωνυμία ή αντωνυμικό επίθετο)

aliquot (άκλιτη αόριστη αντωνυμία)

ille, illa, illud (δεικτική)

ego (προσωπική)

quis, quis, quid (ερωτηματική ουσιαστική)

iste, ista, istud (δεικτική)

tu (προσωπική)

ΡΗΜΑΤΑ

1η Συζυγία

dissimulo, dissimulavi, dissimulatum, dissimulāre

interrogo, interrogavi, interrogatum, interrogāre

dubito, dubitavi, dubitatum, dubitāre

2η Συζυγία

habeo, habui, habitum, habēre

soleo, solitus sum, solēre (ημιαποθετικό)

deterreo, deterrui, deterritum, deterrēre

video, vidi, visum, vidēre

respondeo, respondi, responsum, respondēre

timeo, timui, -, timēre

3η Συζυγία

coepi, coepisse (ελλειπτικό)

lego, legi, lectum, legēre

facio, feci, factum, facēre* (β' ενικό προστακτικής ενεστώτα: fac)

opprimo, oppressi, oppressum, opprimēre

deprehendo, deprehendi, deprehensum, deprehendēre

extraho, extraxi, extractum, extrahēre

induco, induxi, inductum, inducēre

obicio, obieci, obiectum, obicēre*

4η Συζυγία

audio, audivi, auditum, audīre

intervenio, interveni, interventum, intervenīre

ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ

volo, volui, -, velle

sum, fui, -, esse

malo, malui, -, malle

nolo, nolui, -, nolle

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

mature: (Συγκριτικός: maturius, Υπερθετικός: maturrime, maturissime)

secrete: (Συγκριτικός: secretius)

aliquando

repente

tum

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

super (+ αιτιατική)

post (+ αιτιατική)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

quominus (εισάγει προτάσεις του quominus)

-que (συμπλεκτικός)

etsi (εναντιωματικός)

tamen (αντιθετικός)

et (συμπλεκτικός)

donec (χρονικός)

cum (χρονικός, ιστορικός ή διηγηματικός)

quīn (εισάγει προτάσεις του quīn)

ergo (συμπερασματικός)

ne (ενδοιαστικός)

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Iulia, Augusti filia, mature habere coeperat canos: Κύρια πρόταση κρίσεως.

coeperat: ρήμα.

Iulia: υποκείμενο ρήματος.

filia: ομοιόπτωτος προσδιορισμός, παράθεση στο *Iulia*.

Augusti: γενική κτητική στο *filia*.

habere: αντικείμενο ρήματος, τελικό απαρέμφατο.

Iulia: υποκείμενο απαρεμφάτου (ταυτοπροσωπία).

canos: αντικείμενο απαρεμφάτου.

mature: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου

quos legere secreta solebat: δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική πρόταση στο *canos*, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *quos*, εκφέρεται με οριστική (*solebat*) και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

solebat: ρήμα.

(*Iulia*): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος.

legere: αντικείμενο ρήματος, τελικό απαρέμφατο.

(*Iulia*): εννοούμενο υποκείμενο απαρεμφάτου (ταυτοπροσωπία).

quos: αντικείμενο απαρεμφάτου.

secreta: επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου

Hac re audita Augustus voluit filiam deterrere: Κύρια πρόταση κρίσεως

voluit: ρήμα.

Augustus: υποκείμενο ρήματος.

deterrere: αντικείμενο ρήματος, τελικό απαρέμφατο.

Augustus: υποκείμενο απαρεμφάτου (ταυτοπροσωπία).

filiam: άμεσο αντικείμενο απαρεμφάτου.

Ως έμμεσο αντικείμενο του απαρεμφάτου λειτουργεί η δευτερεύουσα- ονοματική πρόταση που ακολουθεί *quominus id faceret*

audita: επιρρηματική χρονική μετοχή, ιδιάζουσα αφαιρετική απόλυτη, δηλώνει το προτερόχρονο. (*audita*: χρονική μετοχή, *re*: Υποκείμενο μετοχής) Ανάλυση : *cum Augustus hanc rem audivisset / postquam, ubi, ut Augustus hanc rem audivit*)

Hac: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο *re*

quominus id faceret: δευτερεύουσα ονοματική πρόταση του *quominus* ως έμμεσο αντικείμενο στο απαρέμφατο *deterrere*· εισάγεται με τον σύνδεσμο *quominus*· εκφέρεται με υποτακτική, επειδή το περιεχόμενό της εκφράζει την πρόθεση του υποκειμένου του ρήματος της κύριας· συγκεκριμένα με υποτακτική παρατατικού γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (*voluit*) και αναφέρεται στο παρελθόν (ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων: η πρόθεση είναι δηλ. ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή, συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση, και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της).

faceret: ρήμα.

(*lulia*): εννοούμενο υποκείμενο.

id: αντικείμενο ρήματος.

Eo consilio aliquando repente intervenit: Κύρια πρόταση κρίσεως.

intervenit: ρήμα.

(Augustus): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος.

consilio: αφαιρετική του τρόπου στο *intervenit*.

eo: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο *consilio*.

aliquando: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο *intervenit*.

repente: επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο *intervenit*.

oppressitque ornatrices: Κύρια πρόταση κρίσεως.

oppressit: ρήμα.

(Augustus): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος.

ornatrices: αντικείμενο ρήματος.

Etsi super vestem earum deprehendit canos,,: δευτερεύουσα επιρρηματική εναντιωματική πρόταση· εισάγεται με τον εναντιωματικό σύνδεσμο etsi· εκφέρεται με οριστική γιατί εκφράζει μια πραγματική κατάσταση, παρά την οποία ισχύει το περιεχόμενο της κύριας πρότασης και συγκεκριμένα με οριστική παρακειμένου (deprehendit). Στην κύρια πρόταση υπάρχει το tamen.

deprehendit: ρήμα.

(Augustus): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος.

canos: αντικείμενο ρήματος.

super vestem: εμπρόθετος προσδιορισμός τόπου στο deprehendit.

earum: γενική κτητική στο vestem.

tamen Augustus dissimulavit eos vidisse: Κύρια πρόταση κρίσεως.

dissimulavit: ρήμα.

Augustus: υποκείμενο ρήματος.

vidisse: αντικείμενο ρήματος, ειδικό απαρέμφατο.

(se): εννοούμενο υποκείμενο απαρεμφάτου, (ταυτοπροσωπία, πρόκειται για λατινισμό: το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου τίθεται σε αιτιατική και σε περίπτωση ταυτοπροσωπίας).

eos: αντικείμενο απαρεμφάτου.

et aliis sermonibus tempus extraxit: Κύρια πρόταση κρίσεως.

extraxit: ρήμα.

(Augustus): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος.

tempus: αντικείμενο ρήματος.

sermonibus: αφαιρετική του τρόπου στο extraxit.

aliis: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο sermonibus.

donec induxit mentionem aetatis: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα της κύριας πρότασης· εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο donec· εκφέρεται με οριστική γιατί η πράξη μας ενδιαφέρει από καθαρά χρονική άποψη και συγκεκριμένα με οριστική παρακειμένου (induxit). και εκφράζει το υστερόχρονο.

induxit: ρήμα

(Augustus): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος

mentionem: αντικείμενο ρήματος

aetatis: γενική αντικειμενική στο mentionem

Tum interrogavit filiam,,: Κύρια πρόταση κρίσεως

interrogavit: ρήμα

(Augustus): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος

filiam: άμεσο αντικείμενο ρήματος

Ως έμμεσο αντικείμενο στο interrogavit λειτουργεί η πλάγια ερωτηματική πρόταση που ακολουθεί: "utrum.....calva"

utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva: δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση ως έμμεσο αντικείμενο στο interrogavit· εισάγεται με το utrum...an (διμελής, ολικής αγνοίας)· εκφέρεται με υποτακτική (γιατί η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πρότασης)· συγκεκριμένα εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού (mallet) γιατί εξαρτάται από ιστορικό χρόνο (interrogavit) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν.

mallet: ρήμα.

(filia): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος.

esse: αντικείμενο ρήματος, τελικό απαρέμφατο.

(filia): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος (ταυτοπροσωπία).

cana, calva: κατηγορούμενα στο filia.

post annos: εμπρόθετος προσδιορισμός του χρόνου στο mallet.

aliquot: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο annos.

Cum illa respondisset: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση· λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα της κύριας πρότασης, εισάγεται με τον ιστορικό / διηγηματικό cum (υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση κύριας και δευτερεύουσας, δημιουργεί μια σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσά τους είναι φανερός ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου της υποτακτικής)· εκφέρεται με υποτακτική υπερσυντέλικου (respondisset) γιατί εξαρτάται από το ρήμα της κύριας πρότασης που είναι ιστορικού χρόνου (obicit) και εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

respondisset: ρήμα.

illa: υποκείμενο ρήματος.

«ego, pater, cana esse malo», : Κύρια πρόταση κρίσεως.

malo: ρήμα.

ego: υποκείμενο ρήματος.

esse: αντικείμενο ρήματος, τελικό απαρέμφατο.

ego: υποκείμενο απαρεμφάτου (ταυτοπροσωπία).

cana: κατηγορούμενο στο ego.

pater: κλητική προσφώνηση.

mendacium illi pater obiecit: Κύρια πρόταση κρίσεως.

obiecit: ρήμα.

pater: υποκείμενο ρήματος.

mendacium: άμεσο αντικείμενο ρήματος.

illi: έμμεσο αντικείμενο ρήματος.

«Non dubito: Κύρια πρόταση κρίσεως.

dubito: ρήμα.

(ego): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος.

ως αντικείμενο στο dubito λειτουργεί η δευτερεύουσα ονοματική πρόταση του quin που ακολουθεί quin calva esse nolis.

quin calva esse nolis: δευτερεύουσα ονοματική πρόταση του *quin*, ως αντικείμενο στο *dubito*· εισάγεται με τον σύνδεσμο *quin*, εκφέρεται με υποτακτική επειδή το περιεχόμενό της εκφράζει την πρόθεση του υποκειμένου του ρήματος της κύριας· συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα (*nolis*) γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (*dubito*) και αναφέρεται στο παρόν-μέλλον (ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων: η πρόθεση είναι δηλ. ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή, συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση, και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της).

nolis: ρήμα.

(*tu*): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος.

esse: αντικείμενο ρήματος, τελικό απαρέμφατο.

(*tu*): εννοούμενο υποκείμενο απαρεμφάτου (ταυτοπροσωπία).

calva: κατηγορούμενο στο εννοούμενο υποκείμενο του απαρεμφάτου *tu*.

Quid ergo non times: Ευθεία ερωτηματική πρόταση, μερικής αγνοίας, εισάγεται με την ερωτηματική αντωνυμία *Quid*.

times: ρήμα.

(*tu*): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος.

Quid: αιτιατική του αναγκαστικού αιτίου στο *times*.

ως αντικείμενο στο *times*· λειτουργεί η δευτερεύουσα ονοματική ενδοιαστική πρόταση που ακολουθεί *ne istae te calvam faciant*.

ne istae te calvam faciant: δευτερεύουσα ονοματική ενδοιαστική πρόταση, ως αντικείμενο στο times εισάγεται με τον ενδοιαστικό σύνδεσμο ne γιατί ο φόβος είναι μήπως γίνει κάτι, εκφέρεται με υποτακτική (γιατί το περιεχόμενό της αφορά κάτι το ενδεχόμενο ή πιθανό)· συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα (faciant) γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (times) και αναφέρεται στο παρόν-μέλλον (ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων: ο φόβος είναι δηλαδή ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή, συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση, και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του).

faciant: ρήμα.

istae: υποκείμενο ρήματος.

te: αντικείμενο ρήματος.

calvam: κατηγορούμενο στο αντικείμενο te.

Ημερομηνία τροποποίησης: 14/03/2012